

UCHWAŁA NR XV / 126 /2015

**Rady Gminy Tworóg
z dnia 30 grudnia 2015**

w sprawie przyjęcia gminnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w roku 2016

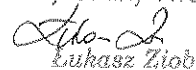
Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tekst jednolity D.U. z 2015r., poz. 1515), zgodnie z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2012r.,poz. 1356 z późn.zm.) i art.10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2012r., poz. 124 z późn.zm.)

Rada Gminy Tworóg

u c h w a ł a

1. Zatwierdzić do realizacji w roku 2016 gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tworóg.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Tworóg

Lukasz Ziob

Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w gminie Tworóg na rok 2016

1. Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii stanowi realizację zadania własnego gminy wynikającego z art. 4 ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.) i art.10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012r., poz. 124 z późn. zm.)
2. Gminny Program adresowany jest do całej społeczności mieszkańców gminy Tworóg ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia.
3. Głównym zadaniem programu jest zmniejszenie szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu i narkotyków, ochrona rodzin dotkniętych problemem alkoholowym przed marginalizacją społeczną, przygotowanie dzieci i młodzieży do trzeźwego i zdrowego stylu życia, oraz potrzebę rozwoju bazy sprzyjającej aktywnemu sposobowi spędzenia wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych. W związku z tym podejmowane będą działania w kierunku rozwijania świetlic środowiskowych, aktywnej współpracy z klubem abstynenta, grupami wsparcia, współpracy z stowarzyszeniami, instytucjami i osobami fizycznymi.

Główne cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii w roku 2016

1. Ograniczenie dostępności do alkoholu i narkotyków dla najmłodszych mieszkańców Gminy Tworóg.
2. Rozszerzenie i doskonalenie form pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
3. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych poprzez określenie grup odbiorców.
4. Rozwijanie współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie działań pomocowych i profilaktyki uzależnień.

Główne strategie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2016

1. Przestrzeganie zasad wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii.
2. Monitorowanie problemów alkoholowych i narkomanii wśród dzieci i młodzieży szkolnej w placówkach oświatowych oraz miejscach publicznych na terenie Gminy.

3. Pomoc psychologiczna dla dzieci i rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią oraz przemocą w rodzinie.
4. Wspieranie współpracy między placówkami oświatowymi w celu pełnego wykorzystania bazy do realizacji programu.
5. Współpraca międzygminna w ramach działań profilaktycznych.
6. Pomoc osobom, które wyrażą zgodę na zatrudnienie socjalne.
7. Współpraca z gminnym zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zorganizowanie szkoleń dla rodziców, które pokażą co grozi ich dzieciom.

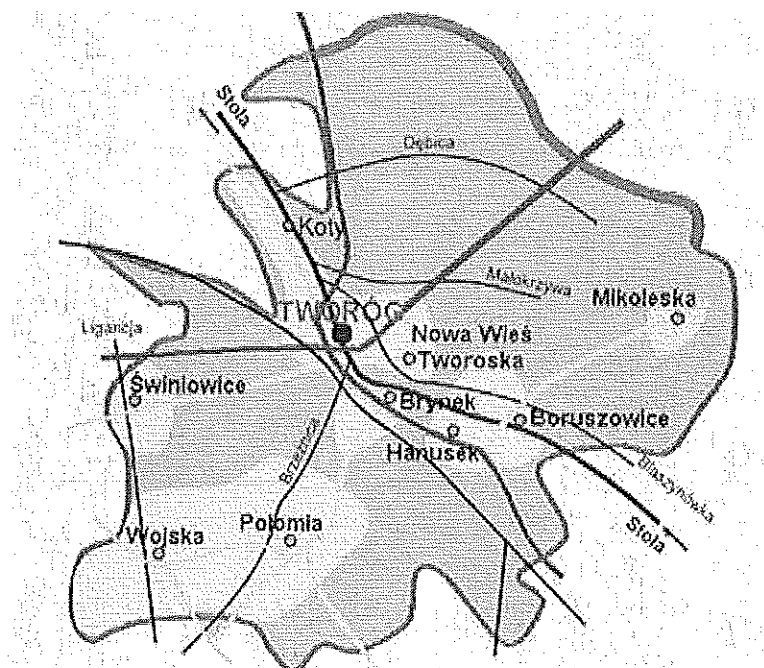
Diagnoza problemów alkoholowych i narkotykowych w gminie Tworóg

Wstęp

Gmina Tworóg położona jest w centralno-zachodniej części województwa śląskiego. Jej najbardziej wysuniętym punktem jest północno-zachodni styk obrębu Koty z przysiółkami Stary Sulków (Żyłka - obręb Potępa). Granica biegnie w kierunku południowo-zachodnim wzdłuż rzeki Stoły i duktów leśnych, po czym zawraca na wschód, tworząc małą enklawę w obrębie Potępa.

Swym zasięgiem administracyjnym Gmina Tworóg obejmuje 10 sołectw:

- Boruszowice
- Brynek
- Hanusek
- Koty
- Mikołeska
- Nowa Wieś Tworowska
- Połomia
- Świniowice
- Tworóg
- Wojska

Na terenie Gminy mieszczą się następujące instytucje:

- Zespół Obsługi Placówek Oświatowych
- Gimnazjum w Brynku
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Wojcie
- Zespół Szkolno- Przedszkolny w Boruszowicach
- Gminne przedszkole w Tworogu
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śl. w Tworogu
- Gminny Ośrodek Kultury w Tworogu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Urząd Gminy w Tworogu

Stan obecny publicznej przestrzeni centrum Gminy posiada wiele cech składających się na właściwe funkcjonowanie centrum: historyczność zabudowy i układu urbanistycznego, jest miejscem wymiany dóbr, usług i informacji. Pozostałe miejscowości: Boruszowice, Mikołeska, Połomia, Świniowice, Wojska, Nowa Wieś Tworoska – pozostają w układzie satelitarnym w stosunku do ośrodka centralnego - Tworoga.

Dane demograficzne gminy Tworóg

Tabela 1. Dane statystyczne o zaludnieniu w poszczególnych sołectwach.

Miejscowość	Liczba	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	7862	3831	4031
Tworóg	2478	1201	1277
Boruszowice	984	487	497
Koty	844	409	435
Nowa Wieś Tworoska	773	386	387
Wojska	722	343	379
Hanusek	575	279	296
Brynek	478	227	251
Połomia	485	233	252
Świniowice	424	218	206
Mikołeska	99	48	51

*Źródło: Urząd gminy w Tworogu (stan na grudzień 2014r.)

Tabela 2. Liczba ludności gminy z podziałem na grupy wiekowe.

Przedział wiekowy	Liczba osób
0-10 lat	748
11-13 lat	222

14-18 lat	394
19-25 lat	693
26-35 lat	1213
36-50 lat	1728
Powyżej 50 roku życia	2864

*Źródło: Urząd Gminy w Tworogu (stan na grudzień 2014r.)

Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tworogu

Tabela3. Liczba osób objętych pomocą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tworogu w latach 2012-2014

Rok	2012	2013	2014
Liczba osób	357	360	334

*Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu

Tabela 4. Liczba rodzin u których występuje problemalkoholowy objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rok	2012	2013	2014
Liczba rodzin	18	11	15
Liczba osób w tych rodzinach	51	27	46
Liczba dzieci w tych rodzinach	20	7	16

*Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu kieruje osoby z problemem alkoholowym do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz kieruje te osoby na prace społeczno - użyteczne realizowane na terenie Gminy Tworóg. Wspiera także zasiłkami rodziny w których występuje problem alkoholowy.

W ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Gminy w Tworogu oferowana jest pomoc w zakresie:

- motywacji do podjęcia leczenia
- skierowaniu na przymusowe leczenie odwykowe osób uzależnionych i wyrządzających swoim piciem poważne szkody społeczne, zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- bezpłatnych konsultacji psychologicznych oraz prawnych

dla mieszkańców Gminy Tworóg.

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych wchodzi następujący członkowie:

1. P. Maria Łukoszek
2. P. Adam Ćwieląg
3. P. Adam Lachowicz
4. P. Alicja Sopot
5. P. Barbara Pysznik

Opis zastosowanej metodologii badań

Aby zmierzyć się z problemami alkoholowymi na terenie gminy, warto jest skalę ich występowania poddać dokładnym badaniom. Temu celowi służy niniejsze badanie. Przy jego tworzeniu oparto się na analizie danych statystycznych udostępnionych przez:

- Urząd Gminy w Tworogu,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisariat policji w Tworogu.

Korzystano także z badań ankietowych realizowanych metodą CAWI (Computer Assisted Web Interviews)- respondenci otrzymują dostęp do formularza pośrednictwem sieci internetowej.¹

Pytania ankietowe były identyczne, ułożone w tej samej kolejności. Badanie było anonimowe a jeden respondent mógł wykonać ankietę jeden raz. Pytania były podzielone na 3 bloki:

- Pytania dotyczące spożywania alkoholu

---

¹ Paweł B. Sztabiński, Franciszek Sztabiński, Zbigniew Sawiński, „Nowe metody, nowe podejścia badawcze w naukach społecznych: praca zbiorowa”, IFiS PAN, Warszawa, 2004

- Pytania dotyczące zażywania narkotyków
- Pytania dotyczące aktualnie podjętych działań przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkotykowym

W badaniu ankietowym wykorzystano pytania zamknięte jednokrotnego wyboru, oraz pytania macierzowe- Respondent może wybrać jedną z ocen dla każdego wiersza pytania.

W badaniu udział wzięło 121 uczniów, 20 nauczycieli i pedagogów. Przy wyznaczeniu próby przyjęto metodę doboru losowego, warstwowego, nieproporcjonalnego. Przyjmując próbę 120 osób (20% młodzieży w wieku od 11 do 18 lat), przy założeniu poziomu ufności 95%, wyniki badania mogą być obciążone maksymalnym błędem w wysokości 8%.²

Punkty sprzedaży napoi alkoholowych na terenie gminy Tworóg

Na terenie gminy funkcjonują 34 działalności gospodarcze posiadające w sprzedaży napoje alkoholowe. 68% z nich posiada zezwolenie na wszystkie typy napoi alkoholowych³

A - napoje alkoholowe do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo;

B- napoje alkoholowe powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu,

C- napoje alkoholowe zawierające powyżej 18% alkoholu

Diagnoza Problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży

Na pytanie, kiedy w przypadku dzieci i młodzieży możemy mówić o nadużywaniu alkoholu, odpowiedź brzmi: zawsze. Alkohol jest dla ludzi, ale dla ludzi zdrowych i dorosłych.

„Zdaniem lekarzy i psychologów istnieją bardzo poważne uzasadnienia do tych ograniczeń. Nawet niewielkie ilości alkoholu, niegroźne dla dorosłych, mogą uszkadzać procesy rozwojowe dzieci i młodzieży. Dotyczy to nie tylko rozwoju biologicznego, ale również procesów związanych z uczeniem się i zapamiętywaniem oraz rozwojem uczuciowym. Gdy człowiek ma kilkanaście lat budują się fundamenty jego umysłu i osobowości. Metaforycznie można powiedzieć, że alkohol wypłukuje cement z tych fundamentów. W młodości powstaje podstawowa mapa orientacyjna dla dalszej drogi życia – oszołomienie alkoholem dostarcza fałszywych informacji i drogowskazów. Jest to czas, gdy człowiek odkrywa różne barwy uczuć – alkohol zamazuje różnorodność i bogactwo tęczy autentycznych przeżyć. Młody człowiek uczy się wiązać swoje przyjemne stany z alkoholem, a nie z

² Opracowanie na podstawie: Stefan Nowak „Metodologia badań społecznych”, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1985r.

³ Dane z Urzędu gminy w Tworogu

konkretnymi wydarzeniami życiowymi i w ten sposób oddala się od rzeczywistości. Młodzi ludzie zamiast odkrywać prawdę o sobie i życiu w naturalnych i autentycznych doświadczeniach osobistych uczą się pośpiesznego i złudnego manipulowania własnymi uczuciami i umysłem.”⁴

Spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież ma istotny wpływ na stan problemu alkoholowego w lokalnym społeczeństwie w przyszłości. W znacznym stopniu rozwijają się zachowania patologiczne, stanowiące zagrożenie dla mieszkańców. Zgodnie ze statystykami, w Polsce wzrasta liczba nieletnich sprawców przestępstw, oraz wypadków komunikacyjnych z udziałem osoby nietrzeźwej.⁵

Badanie ankietowe przeprowadzono w następujących szkołach:

- Gimnazjum w Brynku
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Boruszowicach
- Zespół Szkolno- Przedszkolny w Wojsce
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śl. w Tworogu

Analiza wyników badań ankietowych

Tabela 6. Charakterystykagrupy reprezentatywnej.

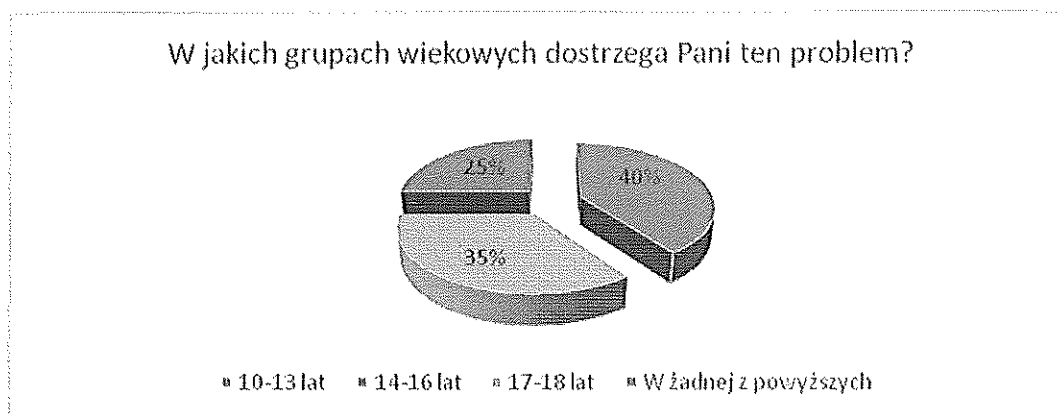
	10-13 lat	14-16 lat	17-18 lat	Nauczyciele
Kobiety	26	28	1	20
Mężczyźni	25	41	0	

Według przeprowadzonych badań 31%uczniów spożywało już alkohol. Ankieta wśród nauczycieli wykazała, że 75% nauczycieli dostrzega ten problem.

Na pytanie, których grup wiekowych dotyczy problem alkoholowy, nauczyciele najczęściej wskazują wiek gimnazjalny.

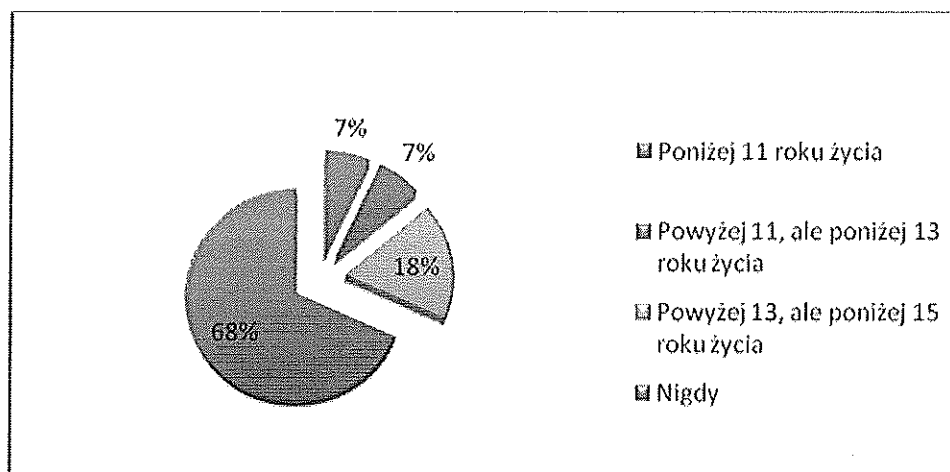
⁴Jerzy Mellibruda „Tajemnice ETOH”, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 1997

⁵ Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2011r.

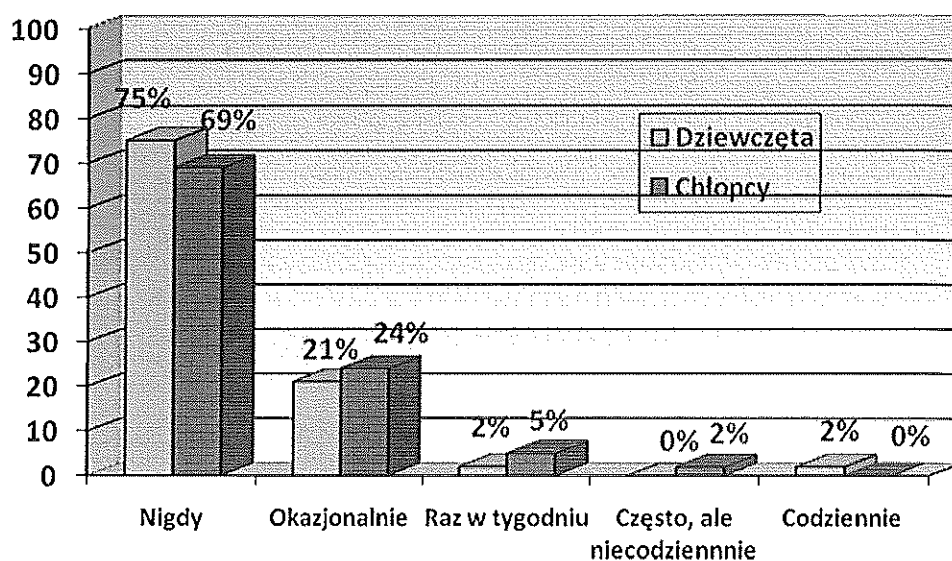
Z badań wynika, iż wśród uczniów są osoby które pierwszy raz po alkohol sięgnęły w wieku poniżej 11 lat. Osoby te stanowią 7% badanych.

Wiek inicjacji alkoholowej uczniów szkół mieszczących się na terenie gminy Tworóg:

14% badanych uczniów pierwszy raz sięgnęło po alkohol w wieku poniżej 13 lat. Powyżej 13 ale poniżej 15 roku życia alkohol spożywało 18 % badanych uczniów. 68% uczniów nie próbowało jeszcze alkoholu.

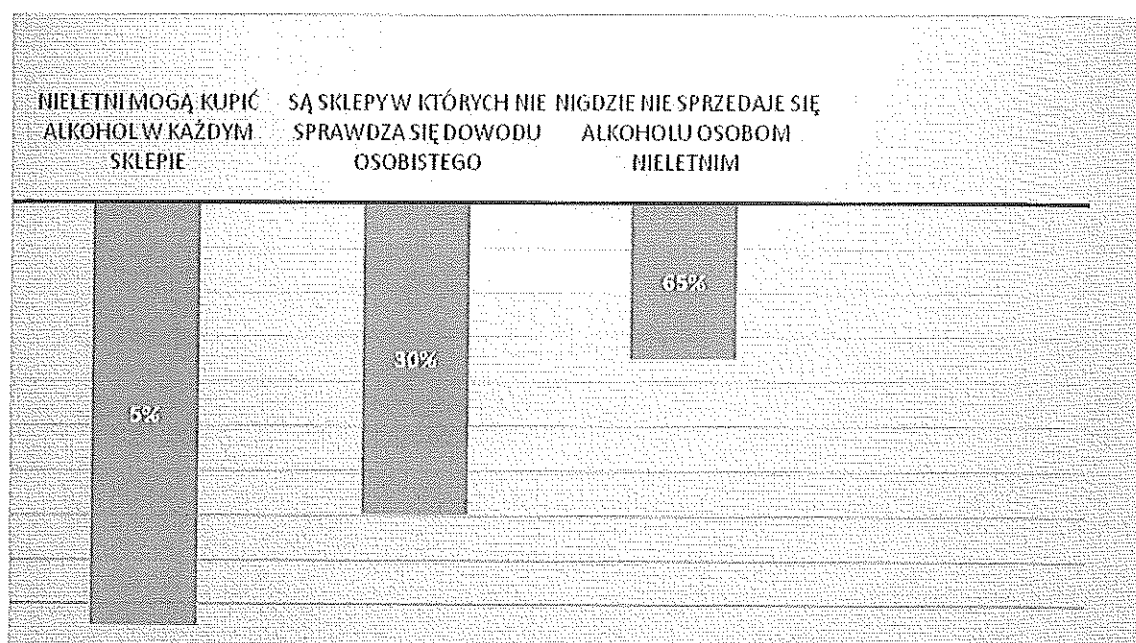
Częstotliwość spożywania alkoholu wśród młodzieży gminy Tworóg przedstawia wykres:

Z badań wynika, że 23% badanej młodzieży spożywa alkohol okazjonalnie. Raz w tygodniu pije 3% uczniów. Codziennie alkohol pije 1% ankietowanych.

Ankietowani uczniowie najczęściej alkohol spożywają ze znajomymi.

5% badanych uważa, że nieletni mogą kupić alkohol w każdym sklepie. 30% uczniów potwierdza, że są sklepy, w których nie sprawdza się dowodów osobistych.

Ankietowani nie wskazali jasno, że sklepy, w których sprzedawany jest alkohol osobom nieletnim mieszczą się na terenie gminy Tworóg. Można założyć, że alkohol sprzedaje się młodzieży w sklepach działających w okolicy gminy.

Próby zakupienia alkoholu podjęło 15% badanej młodzieży, co druga próba zakończyła się sukcesem.

Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo.

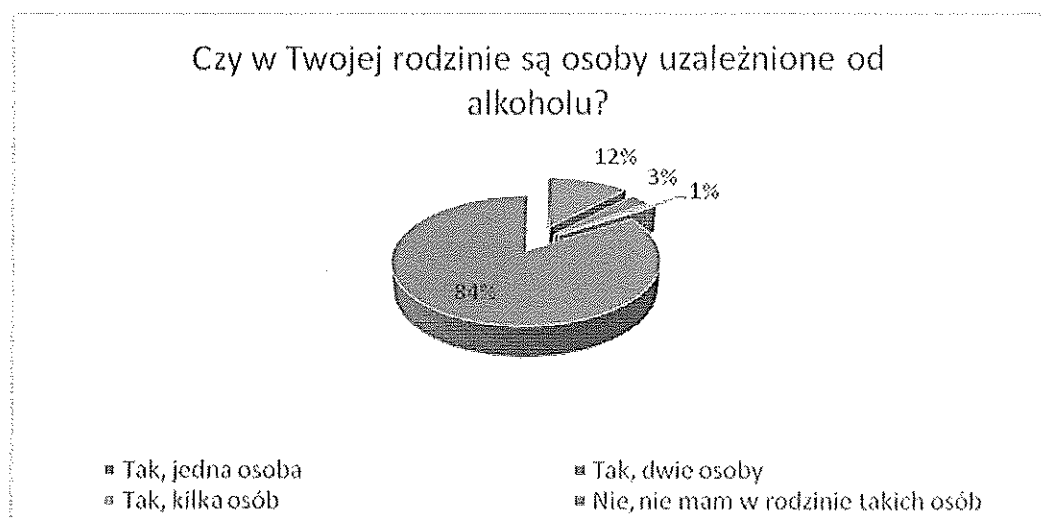
21 % ankietowanych uczniów przynajmniej raz piło piwo w ostatnim miesiącu.

Tabela 7. Częstotliwość spożywania poszczególnych alkoholi w ostatnim miesiącu.

	1 raz	2 razy	3 razy	4 razy	5 razy	6-10 razy	Kilkanaście razy	Ani razu
Piwo	7%	2%	2%	6%	2%	1%	3%	79%
Wino	3%	2%	1%	0%	0%	0%	1%	93%
Wódka	4%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	93%
Whisky	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	98%
Drinki	1%	1%	1%	2%	1%	0%	0%	95%

Alkohol w życiu dorosłych mieszkańców gminy Tworóg

Z badań ankietowych wynika, że problemem są również uzależnienia od alkoholu wśród rodziców uczniów. 40% nauczycieli dostrzega ten problem. Ankietowani uczniowie potwierdzają, że w rodzinie są osoby nadużywające alkohol.

W 2014 roku odnotowano 277 interwencji policji do osób spożywających alkohol w miejscu publicznym, 31 osób zostało doprowadzonych do izby wytrzeźwień. Odnotowano 2 zdarzenia drogowe z udziałem osób nietrzeźwych.

W powiecie Tarnogórskim funkcjonuje Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ do którego w roku 2014 zgłosiło się 16 osób z gminy Tworóg mających problem z uzależnieniem.

Na terenie gminy Tworóg mieści się Klub Abstynenta KROKUSIK. Jest to klub wsparcia dla osób z problemami alkoholowymi.

Narkotyki i dopalacze-substancje psychoaktywne

Narkotyki to produkty lecznicze, które są środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi lub prekursorami nieuregulowanymi w przepisach o substancjach chemicznych i ich mieszaninach.

Narkotyki nowej generacji zwane potocznie dopalaczami to środki chemiczne których zastosowanie nie jest związane z zażywaniem przez człowieka. Rynek tych substancji nabrał olbrzymiej dynamiki w przeciągu ostatnich lat. W roku 2005 w UE zgłoszono 15 substancji, a w 2010 r. ich liczba wynosiła już 115. Z powodu licznych hospitalizacji i bardzo dynamicznie narastającej ilości zgonów została podjęta decyzja o wycofaniu z rynku i przebadaniu substancji sprzedawanych jako "dopalacze". Dopalacze wciąż są sprzedawane pod zmienionymi nazwami i składem chemicznym. Młode osoby szukając dostępu do środków psychoaktywnych najczęściej sięgają po te niebezpieczne substancje. Bardzo często dopalacze sprzedawane są w sklepach internetowych. Są to substancje nieprzebadane, niebezpieczne dla zdrowia i życia człowieka.

W rozwiązaniu problemu kluczową rolę odegrał Narodowy Instytut Leków, który w przeciągu zaledwie 2 miesięcy zanalizował, opisał i dostarczył władzom wyniki badań zarekwirowanych 3750 próbek dopalaczy, stanowiących dowody w sprawach sądowych. Miesięcznie w całym kraju dochodzi do około 300 zatruc dopalaczami.⁶

Dopalacze mają działanie psychostymulujące (pobudzające), przypominające działanie amfetaminy oraz halucynogenne, a niektóre wywołują objawy charakterystyczne dla działania marihuany.

Ogólna zasada ich działania polega na jak najwierniejszym odtworzeniu narkotycznych objawów wywoływanych przez te substancje, które są nielegalne i znajdują się na liście środków kontrolowanych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Dopalacze omijają prawo, oferując efekty działania zbliżone do tych, które wywoływałyby na przykład zakazane prawem narkotyki.

Wśród badanych uczniów 3% zażywało już narkotyki lub dopalacze, są to uczniowie w wieku 14-16 lat. Zgodnie z wynikami ankiety w jednej ze szkół zdarzyła się sytuacja, gdy nauczyciel zauważył, że uczeń jest pod wpływem narkotyków lub dopalaczy w czasie zajęć lekcyjnych.

Uczniowie, na pytanie o konkretne rodzaje narkotyków, które zażywali, najczęściej wskazują marihuanę (wysuszone lub sfermentowane liście, lub kwiatostany konopi⁷). 3% uczniów odpowiada, że zażywało marihuanę kilka razy. Zdarzyło się również jednorazowe zażycie dopalaczy przez jednego z uczniów.

Dostępność narkotyków i dopalaczy w gminie Tworóg można ocenić jako wysoką. 11% badanych nauczycieli potwierdza łatwość zakupienia tych substancji.

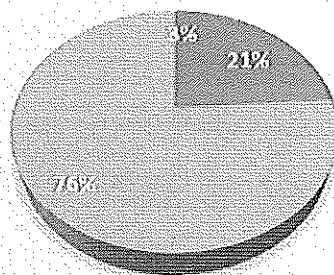
Uczniowie w ankiecie odpowiedzieli, że w gminie Tworóg dzięki znajomościom można zakupić narkotyki lub dopalacze (21%).

---

⁶ Nowe narkotyki syntetyczne, substancje aktywne wykryte w produktach zwanych „dopalacze” - Raport Narodowego Instytutu Leknictwa, Warszawa 2010

⁷ Sławomir Wawak, „Metody i techniki diagnozowania w doskonaleniu organizacji”, MFILES, Kraków 2013

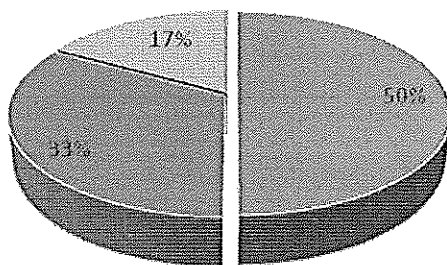
Czy uważasz, że w Twoim otoczeniu
zdobycie narkotyków lub dopalaczy jest
łatwe?

■ Tak, każdy może je kupić ■ Tak, ale trzeba mieć znajomości ■ Nie

Ankietowani którzy zażywali narkotyki zdobyli je od kolegi (83%) lub nieznajomego (17%)

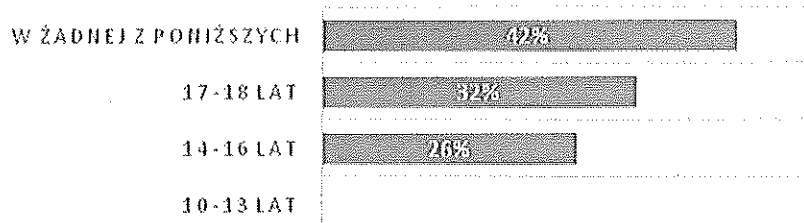
W jaki sposób zdobyłeś narkotyki?

■ Dostałem od kolegi
■ Kupiłem od kolegi
■ Dostałem od nieznajomego

15% badanych nauczycieli podejrzewa, że uczniowie szkół na terenie gminy zażywają narkotyki. Problem ten dostrzegają u uczniów w wieku 14-18 lat.

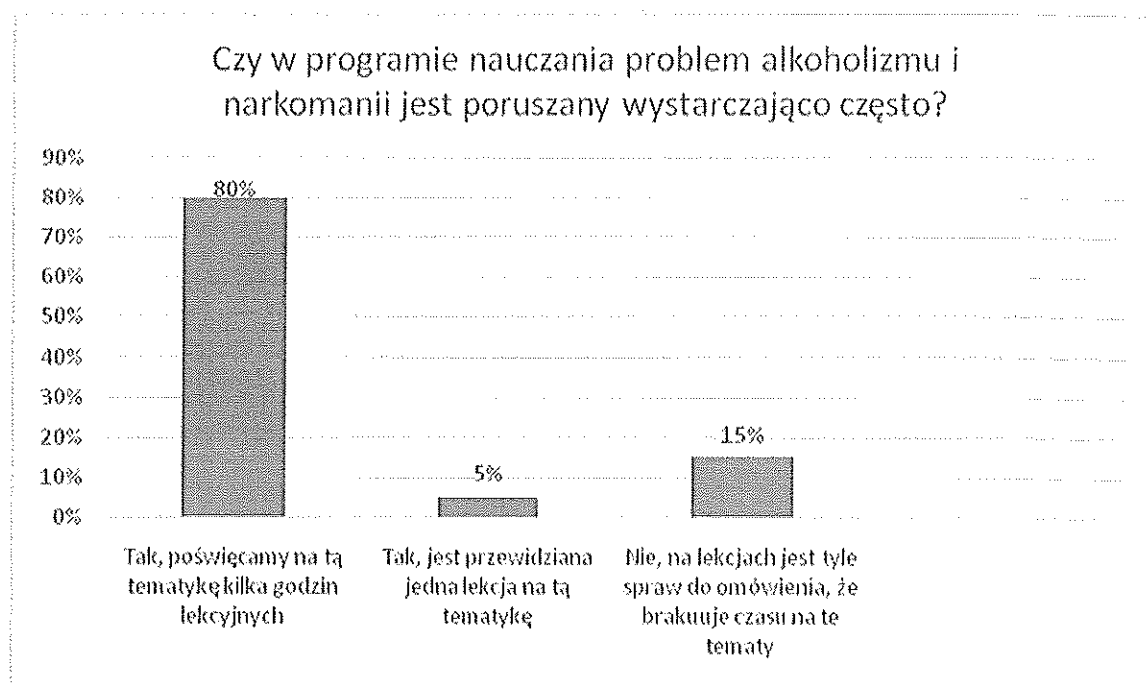
W JAKICH GRUPACH WIEKOWYCH DOSTRZEŻONO TEN PROBLEM

Na terenie gminy Tworóg w roku 2013 policja jeden raz interweniowała w związku z zabezpieczeniem narkotyków. W 2014 roku odnotowano 9 przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w tym 3 dotyczące sprzedaży narkotyków, 4 przypadki posiadania środków odurzających.

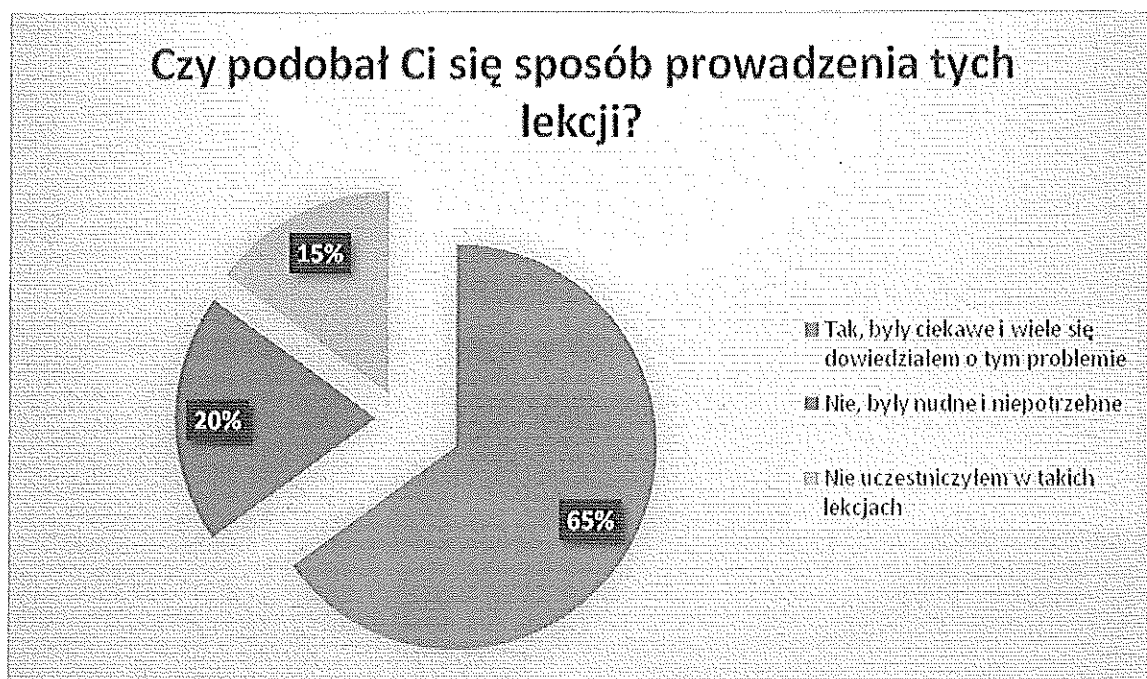
Profilaktyka w szkołach

Z badań przeprowadzonych wśród nauczycieli wynika, że nie zawsze są prowadzone zajęcia poświęcone tematyce uzależnień od alkoholu i narkotyków. 15% pedagogów biorących udział w ankiecie przyznało, że na lekcjach jest tyle spraw do omówienia, że brakuje czasu na ten problem.

Fakt ten potwierdza 15% badanych uczniów, którzy nie brali udziału w takich lekcjach. Anketowani którzy uczestniczyli w zajęciach na temat problemów alkoholowych i narkotykowych, nie zawsze byli zadowoleni ze sposobu ich organizacji.

Lekcje profilaktyczne w szkołach najczęściej odbywają się w formie wykładu, przedstawienia teorii. Szkoły zbyt rzadko podejmują inicjatywę organizacji większych wydarzeń, apeli, cyklu zajęć profilaktycznych, konkursów.

Wnioski

Na podstawie badań monitoringowych przeprowadzonych w gminie Tworóg można wskazać następujące wnioski w obszarze z lokalnej diagnozy problemów alkoholowych i narkotykowych:

1. Alkohol w życiu młodzieży uczęszczającej do szkół na terenie gminy Tworóg.

Wśród uczniów biorących udział w ankiecie 31% z nich spożywało już alkohol. Badanie wykazało, że problem ten dostrzega 75% nauczycieli. Problem ten dotyczy przede wszystkim dzieci w wieku gimnazjalnym. 21% uczniów po alkohol sięgnęło w wieku poniżej 13 roku życia.

2. Alkohol w życiu dorosłych mieszkańców.

40% nauczycieli dostrzega problem alkoholizmu wśród rodziców uczniów. Fakt ten potwierdza 16% uczniów. Do Tarnogórskiego Ośrodka terapii Uzależnień,

Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ w 2014 roku zgłosiło się 16 osób z gminy Tworóg, mających problem z uzależnieniem.

3. Narkotyki i dopalacze.

Wśród badanych uczniów 3% zażywało już narkotyki lub dopalacze, są to uczniowie w wieku od 14 do 16 lat. Najczęściej zażywany narkotykiem jest marihuana. 15% badanych nauczycieli podejrzewa, że uczniowie zażywają narkotyki.

4. Profilaktyka w szkołach.

15% pedagogów przyznaje, że nie ma czasu na prowadzenie lekcji profilaktycznych. Wśród uczniów 15% nigdy nie brało udziału w tego typu zajęciach.

Rekomendacje

Zalecane są działania w zakresie profilaktyki szkolnej, zajęcia zachęcające do aktywności uczniów, konkursy, apele. Istotne jest, aby zajęcia profilaktyczne obejmowały również ćwiczenia z asertywności nieulegania presji grupy. Programy profilaktyczne powinny być prowadzone w młodszych grupach wiekowych. U uczniów szkół podstawowych jest możliwość wpłynięcia na zmianę preferencji w korzystnym kierunku. Edukacja w tak młodym wieku ugruntuje poprawne postawy społeczne na przyszłe lata nauki w gimnazjum, gdzie zagrożenie jest największe.

Zajęcia profilaktyczne powinny być prowadzone zarówno u uczniów, jak i ich rodziców. Należy korzystać z możliwości prawnego zobowiązania do leczenia odwykowego. Każdy incydent wśród młodzieży, związany ze spożywaniem alkoholu czy zażywaniem narkotyków/dopalaczy powinien nieść za sobą poważne konsekwencje.

Zadania gminnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania Narkomanii w gminie Tworóg

§1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

1. Współpraca z poradniami realizującymi terapię z zakresu uzależnienia i współ uzależnienia od alkoholu w Tarnowskich Górach.
2. Współpraca z biegłymi sądowymi w zakresie leczenia i terapii osób nadużywających alkoholu oraz badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
3. Opłacenie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia.
4. Pomoc psychologiczna dla dzieci i dorosłych.
5. Pomoc logopedyczna dla dzieci z wadami wymowy.
6. Pomoc prawna dla rodzin z problemami.
7. Szkolenia dla członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
8. Tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży poprzez finansowanie zakupu sprzętu do ich realizacji.
9. Działalność Pełnomocnika Wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

§2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Współpracę z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, placówkami odwykowymi, kuratorami.
2. Wspieranie procedury „Niebieska Karta”;
3. Pomoc administracyjno prawną dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie;
4. Prowadzenie punktu konsultacyjnego.
5. Finansowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, zawierających elementy profilaktyki.
6. Pomoc w remontowaniu pomieszczeń w sołectwach na terenie Gminy, w których jest realizowany program opiekuńczo-wychowawczy z elementami profilaktyki.
8. Finansowanie materiałów dydaktycznych w sołectwach gdzie realizowany jest program opiekuńczo-wychowawczy.
9. Współfinansowanie lub finansowanie półkolonii, kolonii i zimowisk dla dzieci z rodzin zagrożonych.

§3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

- 1.Organizowanie szkoleń wg nowoczesnych programów profilaktycznych dla nauczycieli, uczniów, rodziców w placówkach oświatowych na terenie Gminy Tworóg.
- 2.Propagowanie pozytywnych zachowań przez wspieranie imprez bezalkoholowych propagujących profilaktykę o charakterze lokalnym i ponadlokalnym.
- 3.Systematyczna edukacja społeczności Gminy Tworóg poprzez drukowanie ulotek informujących o działalności komisji i możliwościach uzyskania pomocy.
- 4.Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących działania profilaktyczne.
- 5.Rozwijanie różnych form edukacji poprzez:
  - 1)Konkursy gminne i międzygminne o tematyce alkoholowej i narkotykach, realizowane przez placówki oświatowe, instytucje.
- 6.Międzygminne zawody sportowe. Współfinansowanie inicjatyw związanych z sportem, propagujących profilaktykę.
- 7.Współfinansowanie zawodów „dycha po trawie” organizowanych na terenie gminy Tworóg, propagujących profilaktykę oraz pozytywne postawy młodych ludzi.
8. Utrzymanie i rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej w Gminie w celu propagowania profilaktyki, uwzględniając szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia.
- 9.Szkolenia w postaci sztuk teatralnych, zajęć dramatycznych i innych form artystycznych:
  - 1) spotkania z osobami, którzy doświadczyli uzależnienia;
- 10.Prenumerata i zakup literatury na temat uzależnień i przemocy.

§4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

- 1.Współfinansowanie działalności podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w zakresie działań określonych przez Ustawę o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi.
- 2.Upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce alkoholowej i przeciwdziałaniu narkomanii.
- 3.Zatrudnienie psychologa.
- 4.Zatrudnienie prawnika.
- 5.Pomoc w organizowaniu terapii dla osób uzależnionych.
- 6.Dofinansowanie ponadstandardowych usług medycznych dla uzależnionych w Tarnogórskim Ośrodku Terapii Uzależnień.

7. Sfinansowanie zakupu alkomatu który będzie wykorzystany przez Policję w celu przeprowadzenia dodatkowych działań profilaktycznych i prewencyjnych w zapobieganiu skutkom spożywania alkoholu.

8. Sfinansowanie zakupu narkotestów, alkologlii które będą wykorzystywane w działaniach profilaktycznych, przez Policję.

§5

Działalność komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Zasady wynagradzania komisji

1. Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, została powołana zarządzeniem Wójta. W jej skład wchodzi 5 osób (przewodniczący, zastępca przewodniczącego, dwóch członków komisji, sekretarz).

2. Do zadań komisji należy:

- 1) prowadzenie rozmów motywujących do leczenia odwykowego,
- 2) kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia, oraz wniosków do biegłych,
- 3) opiniowanie wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 4) współdziałanie z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi służącymi rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- 5) udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniami i przemocą rzetelnej informacji o możliwościach korzystania z pomocy,
- 6) utrzymanie stałego zakazu spożywania alkoholu w określonych uchwałami miejscach w gminie,
- 7) opiniowanie w sprawach: planu wydatkowania środków finansowych w ramach wydatków z funduszu alkoholowego, wniosków podmiotów kierowanych do komisji, gminnego programu, pism kierowanych do komisji, projektów uchwał, sprawozdania z realizacji wydatkowania środków finansowych.

§6

Zasady wynagradzania komisji

1. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie:

- 1) Przewodniczący komisji - 13% minimalnego wynagrodzenia,
zastępca przewodniczącego - 12% minimalnego wynagrodzenia,
sekretarz Komisji - 12% minimalnego wynagrodzenia,
członek komisji - 9% minimalnego wynagrodzenia. Wynagrodzenie przysługuje za udział w posiedzeniu komisji na podstawie listy obecności.
- 2) oddelegowania członka komisji na posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy, oddelegowania na posiedzenie grupy roboczej ramach Zespołu Interdyscyplinarnego – na podstawie listy obecności - 7% minimalnego wynagrodzenia, oddelegowanie do reprezentowania w Sądzie na podstawie delegacji zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25.03.2002r. w sprawie warunków

ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.

2. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia związane z profilaktyką uzależnień na podstawie przedstawienia delegacji zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25.03.2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.

3. W wykonywaniu zadań komisja korzysta z pomocy specjalistów. W tym celu może zlecić osobom nie będącym jej członkami przeprowadzenie wywiadu na potrzeby Komisji. Zakres wywiadu określa komisja w regulaminie. Za przeprowadzenie wywiadu przysługuje wynagrodzenie w kwocie 60 zł brutto.

§7

Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej do realizacji programu

1. Zakup materiałów biurowych do realizacji programu.
2. Zakup sprzętu biurowego niezbędnego do stworzenia bazy organizacyjnej do realizacji programu.
3. Zakup usług służących realizacji gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych.

§8

Zadania szczegółowe - przeciwdziałanie narkomanii

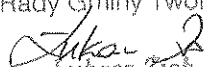
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii
  - 1) prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych w świetlicach środowiskowych,
  - 2) szkolenie poprzez konkursy, uczestnictwo w sztukach teatralnych.
4. Pomoc osobom uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.
5. Kierowanie potrzebujących do ośrodków terapii uzależnień.
6. Dofinansowanie do terapii do ponadstandardowych usług w Tarnogórskim Ośrodku Terapii Uzależnień.
7. Sporządzenie diagnozy problemu narkomanii na terenie gminy.

8. Szkolenie rodziców uczniów szkół podstawowych i gimnazjum.

§9

Za wykonanie i realizację Programu odpowiada

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Tworóg

Łukasz Ziob